

СХВАЛЕНО

на засіданні педагогічної ради
(протокол №04 від 28.02.2020)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ліцею

Віктор ШИЯН

(наказ №21 о/д від 28.02.2020)

ПОЛОЖЕННЯ

про академічну доброчесність

учасників освітнього процесу

Кременчуцького ліцею №13 «Авіор»

Кременчуцької міської ради Полтавської області

1. Загальні положення.

1.1. Положення про академічну доброчесність у Кременчуцькому ліцеї №13 «Авіор» (далі – Положення) визначає та закріплює норми, правила етичної поведінки, професійного спілкування між педагогічними працівниками та їх трудової діяльності.

1.2. Це Положення розроблено на основі Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу справу», «Про запобігання корупції», Цивільного Кодексу України, Статуту закладу освіти, Правил внутрішнього розпорядку.

1.3. Мета Положення полягає у дотриманні високих професійних стандартів в усіх сферах діяльності закладу (освітній та методичній), підтримки особливих взаємовідносин між педагогічними працівниками, запобігання порушенню академічної доброчесності та забезпечення довіри до результатів освітнього процесу та освітньої діяльності.

1.4. Норми цього Положення закріплюють етичні принципи та правила, якими мають керуватися педагогічні працівники під час освітнього процесу, упровадження інноваційної діяльності та безпосередньо в ході спілкування (морально-психологічний клімат у колективі).

1.5. Дія Положення поширюється на всіх педагогічних працівників закладу освіти та здобувачів освіти.

1.6. Педагогічні працівники, усвідомлюючи свою відповідальність за неналежне виконання посадових обов'язків, формування сприятливого освітнього середовища та мікроклімату в колективі для забезпечення результативності освітнього процесу, розвитку інтелектуального, особистісного потенціалу, підвищення престижу закладу, зобов'язуються виконувати норми даного Положення.

2. Поняття та принципи академічної доброчесності

2.1. Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження творчої діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання (набутих компетентностей) здобувачів освіти, творчих досягнень.

2.2. Для забезпечення академічної доброчесності в закладі освіти необхідно дотримуватися наступних принципів:

- демократизму;
- відповідності чинному законодавству;
- соціальної справедливості;
- пріоритету прав та свобод людини і громадянина;

- рівноправності;
- прозорості та відкритості;
- професіоналізму та компетентності;
- партнерства і взаємодопомоги;
- толерантності;
- поваги та взаємної довіри;
- відповідальності за забезпечення якості освіти та якості освітньої діяльності.

2.3. Фундаментальні цінності академічної доброчесності.

- Чесність – беззаперечна основа навчання, викладання, здійснення досліджень та обов'язкова передумова для довіри, чесності та взаємної відповідальності у будь-якому соціумі, в якому фальшування даних, обман, шахрайство, крадіжка і будь-які нечесні вчинки є неприпустимими.

- Довіра – явище, що є надбудовою чесності, і формується з часом, коли дії та вчинки стають важливішими за слова. Довіра формується викладачами, які чітко пояснюють вимоги та очікування до учнів, довіра є основою співпраці, обміну інформацією та новими ідеями, гарантує суспільству, що академічній спільноті, її відкриттям та висновкам можна вірити, а дослідження, викладання, формальні академічні досягнення та ступені є вартісними.

- Справедливість – важливий чинник для становлення етичних взаємин у спільноті; чесне, прозоре та незаангажоване оцінювання під час освітнього процесу.

- Повага – освітні спільноти можуть бути успішними лише тоді, коли їхні члени поважають одне одного і приймають точку зору одне одного, навіть якщо ті є кардинально протилежними.

- Відповідальність – категорія, яка підтримує реалізацію доброчесності, вона є водночас індивідуальною і груповою. Кожен представник спільноти (учень, викладач, адміністрація) несе відповідальність за доброчесність у навчанні, викладанні, здійсненні наукової роботи. Бути відповідальним означає опиратися тискові колег, якщо вони намагаються вчинити нечесно, та відстоювати доброчесні практики та правила.

- Мужність – риса, яку демонструють ті, хто чинить за правилами доброчесності, незважаючи на страх чи тиск оточення. Бути мужнім означає діяти згідно з власними принципами та переконаннями.

2.4. Кожен учасник освітньої діяльності наділений правом вільного вибору своєї громадської позиції, яка проголошується відкрито при обговоренні рішень та внутрішніх документів.

2.5. Офіційне висвітлення діяльності закладу освіти та окремих напрямів його розвитку може здійснювати керівник закладу або особа за його дорученням.

2.6. Гідним для педагогічних працівників закладу освіти є:

- дотримання Правил внутрішнього трудового розпорядку;
- повага особистості здобувача освіти, батьків, колег;
- дотримання культури зовнішнього вигляду;
- дотримання правил ділової етики у спілкуванні, веденні переговорів, у тому числі телефонних.

2.7. Неприйнятним для педагогічних працівників закладу освіти є:

- навмисне перешкоджання освітній та трудовій діяльності працівників закладу;
- участь у будь-якій діяльності, що пов'язана з обманом, нечесністю;
- порушення норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- перевищення повноважень, визначених посадовими інструкціями;
- ведення в закладі політичної, релігійної та іншої пропаганди;
- використання мобільних телефонів в особистих справах під час освітнього процесу, нарад або офіційних заходів;
- вживання алкогольних напоїв, наркотичних речовин, паління в закладі, поява у стані алкогольного, наркотичного та токсичного сп'яніння;
- пронесення до закладу зброї, використання газових балончиків та інших речей, що можуть зашкодити здоров'ю та життю людини.

3. Забезпечення академічної доброчесності учасниками освітнього процесу.

3.1. Дотримання академічної доброчесності педагогічними працівниками передбачає:

- дотримання Конвенції ООН «Про права дитини», Конституції, Законів України;
- утвердження позитивного іміджу закладу освіти, шанування його традицій;
- дотримання етичних норм спілкування на засадах партнерства, взаємоповаги, толерантності у стосунках;
- запобігання корупції, хабарництву;
- збереження, поліпшення та раціональне використання навчально-матеріальної бази закладу;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- об'єктивне й неупереджене оцінювання результатів навчання (набуття компетентностей);
- надання якісних освітніх послуг із використанням у практичній професійній діяльності інноваційних здобутків у галузі освіти;

- дотримання правил внутрішнього розпорядку, трудової дисципліни, корпоративної етики.

3.2. Реалізація політики академічної доброчесності у закладі освіти вимагає:

1. Неухильно дотримуватись норм академічної доброчесності і власним прикладом демонструвати важливість дотримання норм академічної доброчесності у педагогічній діяльності.

2. Інформувати учнів про необхідність дотримання норм академічної доброчесності під час проведення навчальних занять, у позаурочних заходах, за допомогою наочної інформації.

3. Інформувати батьків про необхідність дотримання норм академічної доброчесності.

4. Спрямовувати зміст завдань під час проведення навчальних занять на творчу та аналітичну роботу учнів.

5. Не використовувати стандартизовані завдання з підручника, розробляти такі завдання, які спонукають учнів критично мислити.

6. Практикувати в освітньому процесі написання тематичних творчих есе замість рефератів із скомпільованою інформацією з інших джерел.

7. Застосовувати компетентнісний підхід у навчанні. Звести до мінімуму завдання на перевірку знань. Використовувати відкриті питання, щоб перевірити рівень володіння навичками, а не знання.

3.3. Порухенням академічної доброчесності в закладі освіти вважається:

- академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власних досліджень (творчості) або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

- самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;

- фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі;

- фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу;

- списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

- обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (творчої) діяльності та організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

- хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;
- відмова своєчасно надавати інформацію (усно або письмово) про методики, технології, прийоми, методи, які використовуються в освітньому процесі, стан виконання освітньої програми, рівень сформованості компетентностей здобувачами освіти;
- необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження результатів навчання (набутих компетентностей) здобувачів освіти;
- невиконання обов'язків педагогічного працівника, передбачених статтею 54 Закону України «Про освіту» (Стаття 54. Права та обов'язки педагогічних, науково-педагогічних і наукових працівників, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу).

4. Відповідальність за порушення академічної доброчесності педагогічних працівників.

4.1. Академічна відповідальність за конкретне порушення академічної доброчесності визначається спеціальними законами та даним Положенням.

4.2. За порушення академічної доброчесності педагогічні працівники закладу освіти можуть бути притягнуті до такої академічної відповідальності:

- відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;
- дисциплінарні покарання: попередження, догана;
- проведення позапланових заходів із підвищення кваліфікації педагогічного працівника;
- доведення інформації до загальних зборів закладу освіти, засновника, органу виконавчої влади, правоохоронних органів.

5. Заходи з попередження, виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності.

5.1. Заходи, спрямовані на дотримання академічної доброчесності, включають:

- ознайомлення педагогічних працівників із вимогами щодо належного оформлення посилань на використані джерела інформації;
- ознайомлення педагогічних працівників із документами, що унормовують дотримання академічної доброчесності та встановлюють відповідальність за її порушення;
- проведення методичних заходів, що забезпечують формування загальних компетентностей з дотриманням правових та етичних норм і принципів,

коректного менеджменту інформації при роботі з інформаційними ресурсами й об'єктами інтелектуальної власності;

– розміщення на вебсайті закладу правових та етичних норм, принципів та правил, якими мають керуватися педагогічні працівники.

5.2. При прийомі на роботу працівник знайомиться із даним Положенням під розписку після ознайомлення із правилами внутрішнього трудового розпорядку освітнього закладу.

5.3. Положення доводиться до відома батьківської громадськості на батьківських зборах та на сайті закладу освіти.

5.4. Педагогічні працівники в процесі своєї освітньої діяльності дотримуються етики та академічної доброчесності, умов даного Положення.

6. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти.

6.1. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- постійна підготовка до уроків, домашніх завдань;

- самостійне подання щоденника для виставлення педагогом одержаних балів;

- надання достовірної інформації про власні результати навчання батькам (особам, які їх замінюють);

- дотримання правил культури зовнішнього вигляду;

- дотримання правил етики у спілкуванні з однолітками та дорослими;

- заборону використання мобільних телефонів в особистих справах під час освітнього процесу.

7. Відповідальність за порушення академічної доброчесності здобувачів освіти.

7.1. Порушення розглядається на засіданні педагогічної ради, яка ухвалює рішення про притягнення до академічної відповідальності (за погодженням з органом самоврядування здобувачів освіти), а саме:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, атестація, залік тощо);

- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;

- повідомлення батькам /особам, які їх замінюють (усно, письмово, телефоном);

- доведення інформації про академічну недоброчесність здобувачів освіти до ради закладу освіти, загальних зборів тощо.

8. Виявлення порушень академічної доброчесності.

8.1. Виявлення порушень академічної доброчесності в закладі освіти здійснюється наступним чином:

- особа, яка виявила порушення академічної доброчесності педагогічним працівником, має право звернутися до керівника закладу освіти з усною чи письмовою заявою. Заява щодо зазначеного порушення розглядається на засіданні педагогічної ради, яка ухвалює рішення про притягнення до академічної відповідальності (за погодження з уповноваженою особою від трудового колективу).

8.2. Кожна особа, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, має такі права:

- ознайомитися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження;
- особисто надавати усні та письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;
- знати про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення її до академічної відповідальності;
- оскаржити рішення про притягнення до академічної відповідальності до органу, уповноваженого розглядати апеляції.

9. Заключні положення

9.1. Всі учасники освітнього процесу мають знати Положення про академічну доброчесність.

Незнання або нерозуміння норм цього Положення не є виправданням неетичної поведінки.

9.2. Прийняття принципів і норм Положення засвідчується підписами членів педагогічного колективу.

9.3. Положення про академічну доброчесність закладом освіти схвалюється педагогічною радою та вводиться в дію наказом керівника.

9.4. Зміни та доповнення до Положення можуть бути внесені будь-яким учасником освітнього процесу за письмовим поданням до педагогічної ради закладу освіти.